Pieni luotolainen

Luotolainen on perämeren suurimman saaren Hailuodon perinnevillapaita. "Luovosa" sitä kutsutaan myös tikkuriksi ja tikkuröijyksi, sillä alun perin se neulottiin noin kymmenellä lyhyellä tikulla täysin saumattomaksi ja vartalonmukaiseksi paidaksi. Siihen aikaa ei ollut, eikä tarvittu, minkäänlaisia pyöröpuikkoja. Saarella laiduntaneiden lampaiden villasta kehrätyn langan rasvaisuus säilytti lämmöneristävyytensä myös sateissa ja meren pärskeissä, talven tuiskuissa ja "hylkijäillä". Niinpä tälle villapaidalle pidetäänkin usein riittävänä hoitona tuulettelua raikkaassa ilmassa, etenkin pakkashangilla.
Tämän pikkulapsen kokoon muokatun villapaidan ohjeen on tehnyt Vilma Vuori, luotolaista sukua itsekin.

Koko ja mitat

Ohje on tehty noin 2-vuotiaalle, mutta koska lapset kasvavat omaan tahtiinsa, antavat valmiin neuleen mitat tarkemman kuvan koosta: vartalonympärys 62 cm, korkeus (olka-helma) 38 cm, hihan pituus (kainalo-ranne) 24 cm

Neuletiheys

24 s/28 krs = 10 cm sileää neuletta suuremmilla puikoilla neulottuna

Tarvikkeet

Lanka – 3-säikeinen suomenlampaan villalanka tai muu oikean neuletiheyden antava lanka, n. 200-250 g.
Puikot – 2,5 mm ja 3,0 mm (40 cm pyöröpuikot + sukkapuikot) tai käsialan mukaan
Muuta – virkkuukoukku 3,0 mm (tai käsialan mukaan), silmukkamerkkejä, 2 silmukanpidikettä tai langanpätkää, neula, 3 nappia

Hailuodon paita on tekijänoikeuksista vapaa perinnemalli, mutta tekijänoikeudet koskevat kuitenkin tätä kirjoitettua ohjetta: *ohjetta ei ole tarkoitettu kaupalliseen käyttöön, joten ethän tee ohjeella neuleita luvatta myyntiin!*
Ohjetiedustelut ja yhteydenotot: Vilma Vuori, sisainen.villapaita@gmail.com

Lyhenteet

s – silmukka(a)
o – neulo oikein
n – neulo nurin
OP – oikea puoli
NP – nurja puoli
2oyht – neulo 2 silmukkaa oikein yhteen
2nyht – neulo 2 silmukkaa nurin yhteen
ssk – nosta kaksi silmukkaa yksi kerrallaan neulomatta (samoin kuin neuloisit ne oikein) oikealle puikolle, siirrä ne takaisin vasemmalle puikolle ja neulo ne takareunoistaan oikein yhteen
ssn – kuin yllä, mutta neulo silmukat etureunoistaan nurin yhteen
am – aseta silmukkamerkki
krs – kerros

Silmukoiden kaventaminen:
OP – oikeassa reunassa ssk, vasemmassa reunassa 2oyht
NP – vasemmassa reunassa 2nyht, oikeassa reunassa ssn

Silmukoiden lisääminen:
Nosta silmukoiden välinen lanka puikolle ja neulo se kiertäen oikein

Mallineuleet

2 o, 2 n -neule
Tasona neulottaessa:
1. krs (OP): 2 o, 2 n
2. krs (NP): 2 n, 2 o
Suljettuna neuleena:
Kaikki krs:t: 2 o, 2 n

4 o, 1 n -neule
Tasona neulottaessa:
1. krs (OP): 4 o, 1 n
2. krs (NP): 1 o, 4 n
Suljettuna neuleena:
Kaikki krs:t: 4 o, 1 n

2 x 2 -helmineule
1. krs (OP): 2 o, 2 n
2. krs (NP): 2 n, 2 o
3. krs (OP): 2 n, 2 o
4. krs (NP): 2 o, 2 n

Ohje

Helma

Luo 140 s pienemmille pyöröpuikoille ja neulo 2 o, 2 n -neuletta suljettuna neuleena 5 cm. Vaihda isompiin puikkoihin ja neulo 4 o, 1 n -neuletta, kunnes työn korkeus on 23 cm. Jaa neule etu- ja takakappaleeksi (etukpl = 70 s, takakpl = 70 s). Lisää etukappaleen vasempaan reunaan 1 s ja takakappaleen oikeaan reunaan 1 s (etukpl = 71 s, takakpl = 71 s). Neulo tästä eteenpäin etu- ja takakappaleet erikseen tasona jatkaen 4 o, 1 n -neuletta. Neulo sekä etu- että takakappaleen reunimmaiset silmukat aina nurin.

Takakappale

Jatka 4 o, 1 n -neuletta ja kavenna molemmissa reunoissa reunasilmukan sisäpuolella 1 s 5 kertaa joka kerroksella = 61 s. Kun kädentien korkeus on 13 cm, jätä keskimmäiset 19 s pääntietä varten odottamaan (keskimmäisenä nurja silmukka) ja neulo olat erikseen.

Vasen olka: Kun keskimmäiset silmukat on laitettu odottamaan, on vasemman olan silmukoita 21 ja vuorossa OP. Neulo 2 krs. Päätä seuraavan kerroksen (OP) alussa 2 s. Neulo jäljellä olevilla 19 s:lla, kunnes kädentien korkeus on 14 cm. Päättele silmukat.

Oikea olka: Kun keskimmäiset silmukat on laitettu odottamaan, on oikean olan silmukoita 21 ja seuraavana vuorossa NP. Neulo 2 krs. Päätä seuraavan kerroksen (NP) alussa 2 s. Neulo jäljellä olevilla 19 s:lla, kunnes kädentien korkeus on 15 cm. Jätä silmukat langalle odottamaan.

Etukappale

Jatka 4 o, 1 n -neuletta ja kavenna molemmissa reunoissa reunasilmukan jälkeen 1 s 5 kertaa joka kerroksella = 61 s. Kun kaikki kavennukset on tehty (tai hihansuu on 2 cm korkea), aloita "kaupunki" eli pääntien alla oleva 2 x 2 -helmineuleneliö seuraavalla OP kerroksella: neulo 4 o, 1 n -neuletta kuten tähänkin asti 16 s (viimeinen näistä on nurja), am, *2 n, 2 o* 3 kertaa, 2 n, 2oyht, 1 o, *2 n, 2 o* 3 kertaa (=28 s helmineuletta), am, neulo 16 s 4 o, 1 n -neuletta = 60 s. Jatka neulomista näin (keskimmäiset 28 helmineuletta) kunnes kädentien korkeus on 9 cm. Jätä keskimmäiset 14 s odottamaan ja neulo olat erikseen.

Vasen olka: Jatkaen 4 o, 1 n -neuletta kavenna pääntien reunassa 1 s joka 2. krs 4 kertaa. Päätä loput olan silmukat (19 s) kerralla, kun kädentien korkeus on 14 cm. Neulo oikea olka vastaavasti peilikuvana, mutta neulo kunnes korkeus on 15 cm ja jätä silmukat odottamaan.

Hihat

Luo 40 s ja neulo 2 o, 2 n -joustinta 4 cm. Vaihda isompiin puikkoihin ja lisää kerroksen vaihtumiskohtaan 1 s. Aloita 4 o, 1 n -neule: 2 o, 1 n, *4 o, 1 n* 8 kertaa, 2 o. Neulo näin vielä yksi kerros ja aloita sitten lisäykset: Lisää uuden oikean silmukan molemmin puolin 1 s joka 5. krs yhteensä 9 kertaa = 59 s. Jatka neulomista ilman lisäyksiä, kunnes hihan pituus on 24 cm. Päättele keskisilmukka ja yksi silmukka sen molemmin puolin ja siirry neulomaan tasona. Kavenna molemmissa reunoissa 1 s 4 kertaa (ensimmäinen kavennuskerros NP) ja sitten 1 s 9 kertaa joka 2. krs. Päätä loput 30 silmukkaa kerralla.

Olat ja pääntie

Silmukoi oikean olan silmukat yhteen. Poimi 90 s pääntieltä ja neulo 2 o, 2 n -joustinta 8 cm. Päättele silmukat ja virkkaa kauluksen päättelyreunaan 1 krs piilosilmukoita. Taita kaulus kaksinkerroin, päättelyreuna ulospäin. Virkkaa etukappaleen vasempaan olkaan ja kaulukseen napituslistoiksi 1,5 cm piilosilmukoita ja takakappaleen vasempaan olkaan ja kaulukseen 1 cm piilosilmukoita. Virkkaa piilosilmukat aina edellisen kerroksen silmukoiden takareunaan, jotta napituslistasta ei tule turhan paksu. Kaulus kiinnittyy virkatessa pysyvästi kaksinkerroin. Viimeisellä piilosilmukkakerroksella virkkaa tasaisin välein ketjusilmukkaketjut napinläviksi: 1 kaulukseen ja 2 olalle. Kiinnitä napit vastaaville kohdille.

Viimeistely

Kiinnitä hihat kädenteille ja ompele samalla vasemman olan napituslistat siten, että etukappaleen napituslista on n. 0,5 cm t. Päättele langanpäät. Liota paitaa hetki kädenlämpöisessä vedessä, jotta neulos antautuu. Puristele hellästi ylimääräinen vesi pois ensin käsin ja lopuksi pyyhkeen sisällä painellen. Asettele paita tasaiselle alustalle kuivumaan sitä samalla toivottuun muotoon ja kokoon kevyesti venytellen.

Lisätietoa kaipaaville...

Hailuodon paidan historiaa ja valmistusohjeet Elina Hyvärisen kirjoittamina: http://www.kaspaikka.fi/savonlinna/perinneneule/perinneneule.htm
Yksityiskohtaisempi Hailuodon paidan neuleohje aikuisten koossa: Suuri Käsityölehti 10/2003
Hailuodosta kiinnostuneille: http://www.hailuoto.fi

Ohjeen versio: 1.0
Julkaistu: 22.3.2011